

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών

ΤΕΧΝΙΚΗ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

**Νομοθεσία Δημοσίων Έργων
Ανώμαλη Εξέλιξη των Συμβάσεων**

*Δρ Γεώργιος Σκόδρας
Επίκουρος Καθηγητής*

Περιεχόμενα

- **Εισαγωγή – Στοιχεία Δικαίου**
- **Νομοθεσία Δημοσίων Έργων**
- **Νομοθεσία Μελετών Δημοσίου**
- **Δίκαιο της Ενέργειας**
- **Δίκαιο του Περιβάλλοντος**
- **Νομοθεσία Υγιεινής & Ασφάλειας**

Εισαγωγή

Τριών δει μέμνησον τον άρχοντα

- *Ότι άνθρωπων άρχει*
- *Ότι κατά **Νόμον** άρχει*
- *Ότι ούκ άεί άρχει*

Εισαγωγή

“Ότι ανήκει σε όλους απολαμβάνει από αυτούς τη λιγότερη φροντίδα. Οι άνθρωποι ενδιαφέρονται περισσότερο γι’ αυτό που τους ανήκει και ολιγωρούν γι αυτό που ανήκει σε όλους”

Αριστοτέλης “Πολιτικά” (1261b)

Νομοθεσία Δημοσίων Έργων

“Δεν χρειάζεται να είναι κανείς ειδικός για να συνειδητοποιήσει τις δυσμενείς οικονομικές, πολιτικές και ηθικές συνέπειες της Ελληνικής διαπλοκής, όπου επιχειρήσεις στήθηκαν και διέπρεψαν όχι τόσο χάρη στην επιχειρηματική ευφυΐα, όσο στις ευνοκρατικές σχέσεις των ιδιοκτητών τους με το Κράτος”

*σελ. 16, “Αν ο Αριστοτέλης ήταν Διευθύνων Σύμβουλος”,
καθ. Χαρ. Τσούκας, Εκδόσεις Καστανιώτη*

Νομοθεσία Δημοσίων Έργων

Ανώμαλη εξέλιξη των συμβάσεων

- Πλημμελής κατασκευή του έργου: Η παραβίαση της μελέτης, των συμβατικών τευχών και των υποχρεωτικών (από τον Νόμο ή την Σύμβαση) προδιαγραφών κάνει την κατασκευή του έργου πλημμελή και ο ανάδοχος ευθύνεται γι' αυτήν. Η πλημμέλεια μπορεί να οφείλεται είτε στον τρόπο κατασκευής είτε/και στο υλικά που χρησιμοποιήθηκαν.

Νομοθεσία Δημοσίων Έργων

Ανώμαλη εξέλιξη των συμβάσεων

- Ελαττώματα του έργου. Μείωση αμοιβής αναδόχου. Εάν τα ελαττώματα είναι από την φύση τους ή χαρακτηρισθούν από την Διευθύνουσα Υπηρεσία **«επουσιώδη»** τότε γίνεται μείωση της αμοιβής του αναδόχου και μπορεί να διαταχθούν και ορισμένες εργασίες βελτίωσης
- Εάν τα ελαττώματα είναι από την φύση τους ή τις προδιαγραφές ή χαρακτηριστούν αιτιολογημένα από την Διευθύνουσα Υπηρεσία **«ουσιώδη»** τότε επιβάλλεται η πλήρης επιδιόρθωση-επισκευή τους. Σύμφωνα με το άρθρο 61§2δ κινείται υποχρεωτικά η διαδικασία της έκπτωσης σε βάρος του αναδόχου εάν οι εργασίες του είναι κατά σύστημα κακότεχνες ή τα υλικά δεν ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές. Για να κηρυχθεί ο ανάδοχος έκπτωτος για τον λόγο αυτόν πρέπει να έχει προηγηθεί τουλάχιστον μία φορά, Ειδική Διαταγή (άρθρο 60)

Ανώμαλη εξέλιξη των συμβάσεων

- Παράλειψη συντήρησης: Σε ορισμένα έργα επιβάλλεται ειδικά η τακτική συντήρηση τους ανεξαρτήτως δυσλειτουργίας ή βλάβης (αφορά κυρίως εργασίες μηχανολογικές). Στα λοιπά πρέπει να γίνεται διόρθωση τυχόν βλαβών. Η παράλειψη ή η πλημμελής συντήρηση είναι παράλειψη συμβατικών υποχρεώσεων του αναδόχου και συνεπώς είναι λόγος έκπτωσης του υπαγόμενος στη γενική διάταξη για την μη εκπλήρωση συμβατικών υποχρεώσεων (άρθρο 61§1)

Νομοθεσία Δημοσίων Έργων

Ανώμαλη εξέλιξη των συμβάσεων

- Παράβαση συμβατικών υποχρεώσεων: Παράβαση συμβατικών υποχρεώσεων είναι και η κατά την εκτέλεση του έργου έλλειψη προσήκουσας προστασίας του περιβάλλοντος ή παράλειψη λήψης άμεσων μέτρων για την αποκατάσταση του, η μη λήψη μέτρων προστασίας του κοινού και των εργαζομένων, η παρακώλυση λειτουργίας ή βλάβη ή καθυστέρηση στην αποκατάσταση φθορών σε άλλα δημόσια έργα ή κοινόχρηστα πράγματα ή η παρακώλυση ή βλάβη της ιδιωτικής περιουσίας τρίτων, η πλημμελής τήρηση των εγγράφων εντολών της υπηρεσίας που είναι σύμφωνες με την σύμβαση ή τον νόμο (για λήψη πρόσθετων μέτρων ασφαλείας, πρόσθετης σήμανσης σε οδούς κλπ)

Νομοθεσία Δημοσίων Έργων

Ανώμαλη εξέλιξη των συμβάσεων

Όταν η υπηρεσία διαπιστώνει κακοτεχνίες ή παράλειψη συμβατικών υποχρεώσεων (πχ παράλειψη συντήρησης, παράλειψη λήψης μέτρων προστασίας κλπ) ενεργεί με αποστολή στον ανάδοχο έγγραφο εντολή συμμόρφωσης ή Ειδικής Διαταγής ή Ειδικής Πρόσκλησης και όπως είναι φυσικό ο ανάδοχος είτε τις αποδέχεται και εκτελεί τα διατασσόμενα είτε αμύνεται κατ' αυτών με Ενστάσεις και Αιτήσεις Θεραπείας

- **Ειδική Διαταγή:** Απευθύνεται στον ανάδοχο (επίδοση με υπάλληλο της υπηρεσίας) εφόσον η Διευθύνουσα υπηρεσία διαπιστώνει πλημμελή κατασκευή των εργασιών από τον ανάδοχο. Περιγράφει και χαρακτηρίζει τα ελαττώματα (ουσιώδη-επουσιώδη) και τάσσει πάντοτε εύλογη προθεσμία προς αποκατάσταση είτε μειώνει το τίμημα είτε μειώνει το τίμημα και συγχρόνως διατάσσει (κάποια) βελτίωση της εργασίας (όχι πλήρη αποκατάσταση)

Σε περίπτωση που κάποια εργασία χαρακτηριστεί από την υπηρεσία κατά την έκδοση της Ειδικής Διαταγής επουσιώδης δεν μπορεί να ακολουθώς να αλλάξει ο χαρακτηρισμός της. Το επουσιώδες τεκμαίρεται εάν γίνει μείωση του τιμήματος

Νομοθεσία Δημοσίων Έργων

Ανώμαλη εξέλιξη των συμβάσεων

- **Ειδική πρόσκληση:** Απευθύνεται στον ανάδοχο (επίδοση από υπάλληλο της υπηρεσίας) εφόσον η Διευθύνουσα Υπηρεσία διαπιστώνει παράλειψη άλλων συμβατικών υποχρεώσεων του αναδόχου (πχ καθυστέρηση εργασιών, μη λήψη μέτρων ασφαλείας κλπ όπως ειδικότερα αναφέρονται στο άρθρο 47) ή εάν ο ανάδοχος δεν υπακούει σε προηγούμενη ειδική διαταγή της υπηρεσίας.

Τάσσει πάντοτε εύλογη προθεσμία προς συμμόρφωση. Για να τηρηθεί η διαδικασία της Ειδικής Πρόσκλησης πρέπει να συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 61

Πάρα πολλές αποφάσεις εκπτώσεως χωλαίνουν στην τεκμηρίωση του εύλογου χρόνου και τελικώς απορρίπτονται με αποφάσεις δικαστηρίων που κρίνουν ότι ο “χρόνος δεν ήταν εύλογος”. Καλό είναι ο εύλογος χρόνος να μην τίθεται αυθαίρετα από τον Προϊστάμενο αλλά μετά από εισήγηση διμελούς ή τριμελούς επιτροπής από τεχνικούς που θα προσδιορίζει τόσο την προτεραιότητα των εκτελεστέων εργασιών όσο και τον απαιτούμενο για την εκτέλεση αυτών εύλογο χρόνο, σε σχέση με το χρονοδιάγραμμα

Προσοχή στα μέτρα ασφαλείας, διότι μπορούν να οδηγήσουν και σε ποινική δίωξη

Νομοθεσία Δημοσίων Έργων

Ανώμαλη εξέλιξη των συμβάσεων – Άμυνα του αναδόχου

- Τήρηση διοικητικής προδικασίας: Ο ανάδοχος στις αιτιάσεις της Διευθύνουσας Υπηρεσίας έχει προς άμυνα του την Ένσταση και την Αίτηση Θεραπείας που και οι δύο μαζί αποτελούν το αναγκαίο προστάδιο της διαδικασίας (Ενδικοφανής Διαδικασία) για το παραδεκτό της Προσφυγής στο Διοικητικό Εφετείο

Τα αιτήματα της Ένστασης, της Αίτησης Θεραπείας και της Προσφυγής πρέπει να είναι σαφή, ορισμένα και ταυτόσημα. Αιτήματα αόριστα θα απορριφθούν [ΣτΕ 3519/2004, ΣτΕ 3201/02, ΣτΕ 751/01]

Στην Αίτηση Θεραπείας οι λόγοι ή τα αιτήματα μπορεί να διευκρινιστούν, δεν μπορούν όμως να τεθούν νέοι λόγοι ή αιτήματα για τα οποία δεν έχει εκφραστεί η Προϊσταμένη Αρχή

Νομοθεσία Δημοσίων Έργων

Ανώμαλη εξέλιξη των συμβάσεων – Άμυνα του αναδόχου

- **Υποχρέωση της υπηρεσίας:** Η διοίκηση υποχρεούται να ενημερώσει τον ανάδοχο για την όλη διαδικασία δι' ειδικής μνείας καταχωρισμένης στην ίδια την πράξη ή στο τυχόν συνοδεύον αυτήν έγγραφο με σαφή αναφορά στα δικαιώματα του

Προσοχή: Σε κάθε πράξη πρέπει να γίνεται αυτή η ενημέρωση, δηλαδή δεν αρκεί ένα γενικό έγγραφο όπου θα αναφέρονται τα δικαιώματα του [ΣτΕ 1316/01 Ολομ.]

Νομοθεσία Δημοσίων Έργων

Ανώμαλη εξέλιξη των συμβάσεων – Άμυνα του αναδόχου

- **Ένστάσεις:** Γίνεται κατά βλαπτικής πράξης (ή παράλειψης) της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Απευθύνεται πάντοτε προς την Προϊσταμένη Αρχή, μνημονεύει την πράξη της Διευθύνουσας Υπηρεσίας κατά την οποία στρέφεται και αναφέρει τους λόγους
Η προθεσμία είναι, γενικά, δεκαπέντε (15) ημέρες αλλά σε ειδικές περιπτώσεις είναι μικρότερη, όπως του άρθρου 56§6 (βλάβες στο έργο) είναι πέντε (5) ημέρες, του άρθρου 60§4 (ειδική διαταγή) είναι δέκα (10) ημέρες κλπ
Η προϊσταμένη αρχή οφείλει να εκδώσει απόφαση εντός δύο (2) μηνών, άλλως τεκμαίρεται απόρριψη της ένστασης, όμως ειδικά για την ένσταση σε έκπτωση δεν τεκμαίρεται

Νομοθεσία Δημοσίων Έργων

Ανώμαλη εξέλιξη των συμβάσεων – Άμυνα του αναδόχου

- **Πράξεις επιβεβαιωτικές:** Όταν η διευθύνουσα το έργο υπηρεσία εκδώσει διαδοχικώς πράξεις με το αυτό αντικείμενο, βλαπτικής των συμφερόντων του αναδόχου, κατά της προγενεστέρας δε ο ανάδοχος δεν άσκησε εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς τα νόμιμα ενδικοφανή μέσα και τελικώς προσφυγή ενώπιον του διοικητικού εφετείου, απαραδέκτως στρέφεται κατά της κατά της μεταγενεστέρας τούτων δια των προβλεπομένων ενδικοφανών μέσων και εν συνεχεία δια προσφυγής, διότι η μεταγενεστέρα πράξη ως επιβεβαιωτική της προηγούμενης στερείται εκτελεστού χαρακτήρα [ΣτΕ 447/05, ΣΕ 745/2001, 2533/2003]

Προσοχή στις ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ και στις επιβεβαιωτικές πράξεις και των απαντήσεων σ' αυτές της Διευθύνουσας Υπηρεσίας ή της Προϊσταμένης Αρχής, καθώς εάν η επιβεβαιωτική πράξη ή απάντηση γίνεται μετά από νέα έρευνα συνεπάγεται αναβίωση των απωλεσθεισών προθεσμιών [ΣτΕ 247/92, 382/93, 2389/94, 2390/94, 2751/94]

Νομοθεσία Δημοσίων Έργων

Προθεσμίες ενστάσεων (αντιρρήσεων)

(οι ημέρες είναι εργάσιμες ή μη, αλλά για έργα ΕΕ τουλάχιστον 2 εργάσιμες)

Ένσταση γενικά για πράξεις ή παραλείψεις δεκαπέντε (15) ημέρες (άρθρο 76§1).

Η προθεσμία αυτή ισχύει σε κάθε περίπτωση όπου δεν υπάρχει ειδική προθεσμία

- ❑ Ένσταση στο πρωτόκολλο ανώτερης βίας : **5 ημέρες (άρθ. 58§6)**
- ❑ Ένσταση (επιφυλάξεις) για ΑΠΕ: **15 ημέρες (άρθ. 57§8)**
- ❑ Ένσταση για έκπτωση: **15 ημέρες (άρθ. 61§7)**
- ❑ Ένσταση για έκπτωση λόγω μη υπογραφής σύμβασης: **10 ημέρες (άρθ. 30§6)**
- ❑ Ένσταση για κακοτεχνίες: **10 ημέρες (άρθ. 60§4)**
- ❑ Ένσταση για επιμετρήσεις: **15 ημέρες (άρθ. 52§2)**
- ❑ Ένσταση για επιμέτρηση έκπτωτης εργολαβίας: **15 ημέρες (άρθ. 61§11)**
- ❑ Ένσταση (επιφυλάξεις) για πρωτόκολλο Παραλαβής (προσωρινή ή οριστική): **15 ημέρες (άρθ. 73§5)**

Νομοθεσία Δημοσίων Έργων

Προθεσμίες ενστάσεων (αντιρρήσεων)

Ανασταλτικό αποτέλεσμα ενστάσεων – αντιρρήσεων

Ανασταλτικό αποτέλεσμα έχουν οι ενστάσεις μόνο για ακαταλληλότητα υλικών-κακοτεχνίες και για την έκπτωση (άρθ. 60§4, άρθ. 61§11)

Νομοθεσία Δημοσίων Έργων

Ανώμαλη εξέλιξη των συμβάσεων – Άμυνα του αναδόχου

- **Αίτηση Θεραπείας:** Γίνεται κατά της (ρητής ή σιωπηρής) απόρριψης των αιτούμενων με την ένσταση. Απευθύνεται προς τον Υπουργό (ή το όποιο άλλο όργανο που θα αποφανθεί) και επιδίδεται πάντοτε με δικαστικό επιμελητή

Η προθεσμία για την υποβολή είναι τρεις (3) μήνες από την κοινοποίηση της απόρριψης ή πέντε (5) μήνες από την κατάθεση της ένστασης (η μικρότερη από τις δύο). Πρέπει να επιδοθεί εμπρόθεσμα και στον κύριο του έργου

Αίτηση θεραπείας ασκείται (χωρίς να προηγηθεί ένσταση) κατά πράξεων της Προϊσταμένης Αρχής με τις οποίες γεννάται το πρώτον διαφωνία (πχ. Τροποποίηση τιμών σε ΑΠΕ, τροποποίηση πρωτοκόλλου Παραλαβής κλπ)

Η προθεσμία για την Αίτηση Θεραπείας και η άσκηση της δεν έχουν ανασταλτικό χαρακτήρα

Νομοθεσία Δημοσίων Έργων

Ανώμαλη εξέλιξη των συμβάσεων – Άμυνα του αναδόχου

- **Ταυτότητα και σαφήνεια των αιτημάτων:** Η Ένσταση, η Αίτηση Θεραπείας και η προσφυγή στο Διοικητικό Εφετείο πρέπει να έχουν κοινά και σαφή αιτήματα.

Νέα αιτήματα ή αόριστα αιτήματα απορρίπτονται για γι' αυτά δεν τηρήθηκε η προδικασία

Μπορεί όμως και πρέπει να γίνονται με την Αίτηση Θεραπείας και την Προσφυγή ανάπτυξη και βελτίωση των πραγματικών και νομικών επιχειρημάτων που στηρίζουν τα αιτήματα της ένστασης όπως αναφορά σε αποδεικτικά στοιχεία [για αιτήματα οψιγενή πρβλ ΣτΕ 485/03]

Νομοθεσία Δημοσίων Έργων

Ανώμαλη εξέλιξη συμβάσεων – Άμυνα του αναδόχου

- **Προσφυγή στο Διοικητικό Εφετείο – Αίτηση Θεραπείας:** Γίνεται κατά της (ρητής ή σιωπηρής) απόρριψης των αιτούμενων με την Αίτηση Θεραπείας. Απευθύνεται προς το Διοικητικό (ή το Πολιτικό) Εφετείο του τόπου που εκδόθηκε η απόφαση

Προθεσμία 60 ημέρες (προσοχή **ΟΧΙ** δύο (2) μήνες) από την (ρητή ή σιωπηρή) απόρριψη της αίτησης θεραπείας

Σε ειδικές περιπτώσεις (πχ έκπτωσης κλπ) υποβάλλεται μαζί με την Προσφυγή και **Αίτηση Αναστολής** διότι έτσι δεν αποξενώνεται ο ανάδοχος από το έργο ούτε εγκαθίσταται άλλος μέχρι να εκδοθεί απόφαση επί της αναστολής

Είναι δυνατή σε ορισμένες περιπτώσεις προς αποφυγή δυσμενών συνεπειών (πχ καθαιρέσεις, έκπτωση κλπ) υποβολή κατευθείαν αίτησης αναστολής χωρίς την τήρηση της προδικασίας (που όμως πρέπει να τηρηθεί στη συνέχεια ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα). Το αρμόδιο όργανο που θα εκδικάσει την Αίτηση Θεραπείας μπορεί (με ή χωρίς αίτηση) να χορηγήσει αναστολή.

Τεχνική & Ενεργειακή Νομοθεσία

Νομοθεσία Δημοσίων Έργων

Ανώμαλη εξέλιξη συμβάσεων – Άμυνα του αναδόχου

□ Προσφυγή στο Διοικητικό Εφετείο – Αίτηση Θεραπείας

- **Δυνατότητα αναστολής της απόφασης:** Είναι δυνατή η κατάθεση Αίτησης Αναστολής στο δικαστήριο που θα δικάσει την προσφυγή. Σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως στην έκπτωση (με ή χωρίς αφαίρεση του πτυχίου), σε σοβαρές περιπτώσεις Ειδικών διαταγών κλπ, πρέπει πάντα να γίνεται αμέσως Αίτηση Αναστολής διότι η κύρια δίκη συνήθως καθυστερεί και η ανατροπή των αποτελεσμάτων είναι δυσχερής έως αδύνατη και απομένει μόνο μια μακρά οδός χρηματικών αποζημιώσεων. Η αναστολή είναι επιτρεπτή μόνο για την διατήρηση της υφιστάμενης πραγματικής κατάστασης πριν την πράξη της οποίας ζητείται η αναστολή [ΔΕφΑΘ 24/00, ΣτΕ 450/98]
- **Συνέπειες ασκήσεως προσφυγής:** Η κατάθεση της Προσφυγής δημιουργεί εκκρεμοδικία αλλά δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα

Ανώμαλη εξέλιξη συμβάσεων – Άμυνα του αναδόχου

- Αίτηση αναιρέσεως στο Συμβούλιο της Επικρατείας ή τον Άρειο Πάγο: Μετά την απόφαση του Εφετείου υπάρχει και η δυνατότητα της αίτησης Αναιρέσεως (στο ΣτΕ ή στον ΑΠ). Εδώ δεν παρέχεται η δυνατότητα να γίνει συγχρόνως και Αίτηση Αναστολής [άρθ. 54, ΠΔ 18/1989]
- Λόγοι αναιρέσεως: Οι αναφερόμενοι στο άρθρο 56 του ΠΔ 18/1989 ή στο άρθρο 559 ΚΠολΔ. (όχι όλοι βλ. άρθρο 77§6)

Νομοθεσία Δημοσίων Έργων

Ανώμαλη εξέλιξη συμβάσεων

- Διαδικασία και τρόπος επίδοσης-παραλαβής αποφάσεων
  - Ενστάσεις και λήψη των απαντήσεων: Η ένσταση κατατίθεται στο πρωτόκολλο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Μπορεί να αποσταλεί και ταχυδρομικώς, όμως κατά την ΣτΕ 2309/95, με ευθύνη του αναδόχου και ως ημερομηνία λαμβάνεται εκείνη της εγγραφής στο πρωτόκολλο (ΔΕΝ εφαρμόζεται εδώ το άρθ. 10§3 του ν. 2690/1999 (Κωδ. Διοικ. Διαδικασίας) διότι ο νόμος προβλέπει κατάθεση στην υπηρεσία. Η απόφαση της Προϊσταμένης αρχής στην ένσταση κοινοποιείται με δημόσιο όργανο ή δικαστικό επιμελητή (δεν είναι προσήκουσα η επίδοση με το ταχυδρομείο [ΔΕφΑθ 528/95])
  - Επίδοση της αίτησης Θεραπείας και Παραλαβή της Υπουργικής απόφασης: Η Αίτηση Θεραπείας επιδίδεται πάντοτε μόνο με δικαστικό επιμελητή (δεν αρκεί η κατάθεση της στο πρωτόκολλο της Δημόσιας αρχής. Η απόφαση του Υπουργού κοινοποιείται με Δημόσιο όργανο (συνήθως δια της υπηρεσίας)

Νομοθεσία Δημοσίων Έργων

Ανώμαλη εξέλιξη συμβάσεων

- **Αποστολή του φακέλου:** *Η αρμόδια υπηρεσία ή η Προϊσταμένη αρχή έχουν υποχρέωση να αποστείλουν τον φάκελο με αντίγραφα των στοιχείων του έργου στο αρμόδιο για την εξέταση όργανο*
- **Προθεσμίες – Αναβίωση προθεσμίας:** *Υπάρχουν περιπτώσεις που η προθεσμία άσκησης της ένστασης ή της Αίτησης Θεραπείας αναβιώνει. Να επιδεικνύεται ιδιαίτερη προσοχή στην τήρηση των προθεσμιών γιατί οι περιπτώσεις αναβίωσης είναι σπάνιες και πολύ δύσκολες που καλό είναι να μην τις αναζητούμε ως μοναδική λύση {πρβλ. ΣτΕ 2389/94, ΣτΕ 382/93}. Γενικά η προθεσμία αναβιώνει μετά από νέα κατ' ουσία έρευνα της υπόθεσης (και εφόσον κρίνει έτσι και το δικαστήριο που ελέγχει αυτεπαγγέλτως τις σχετικές προθεσμίες)*

Νομοθεσία Δημοσίων Έργων

Ανώμαλη εξέλιξη των συμβάσεων

□ Έκπτωση αναδόχου: Σχετικό το άρθρο 61

- Προϋποθέσεις: Όταν ο ανάδοχος δεν εκπληρώνει τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή δεν συμμορφώνεται με τις γραπτές εντολές της υπηρεσίας (πχ μέτρα ασφαλείας, ειδικές διαταγές κλπ) σύμφωνα με το άρθρο 61§1

Οποιαδήποτε συστηματική υπαίτια παράλειψη των συμβατικών ή εκ του νόμου υποχρεώσεων του αναδόχου μπορεί να τον οδηγήσει σε έκπτωση

Έτσι, μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος πχ για μη τήρηση κανόνων ασφαλείας του κοινού, για την παρακώλυση λειτουργίας ή βλάβη ή καθυστέρηση στην αποκατάσταση φθορών σε άλλα δημόσια έργα ή κοινόχρηστα πράγματα, συστηματική βλάβη σε περιουσίες τρίτων κλπ

Προσοχή στην μη τήρηση κανόνων ασφαλείας, διότι είναι και βαρύ ποινικό αδίκημα

Ανώμαλη εξέλιξη των συμβάσεων

- **Έκπτωση αναδόχου:** Σχετικό το άρθρο 61
  - **Υποχρεωτικότητα – Προϋποθέσεις:** Η διαδικασία έκπτωσης κινείται υποχρεωτικά, αν συντρέχει μία από τις περιπτώσεις του άρθρου 61§2, αλλά και για μη τήρηση των κανόνων ασφαλείας του κοινού
  - **Διαδικασία:** Γίνεται με απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας αφού προηγηθεί ειδική πρόσκληση όπως ειδικότερα αναφέρεται στο άρθρο 61§4 και επόμενες
  - **Συνέπειες της έκπτωσης:** Ο ανάδοχος αποξενούται και αποβάλλεται από το έργο και η εργολαβία εκκαθαρίζεται το συντομότερο δυνατό

Ανώμαλη εξέλιξη των συμβάσεων

- **Διάλυση της σύμβασης:** [άρθρο 62] *Μπορεί να γίνει από τον κύριο του έργου οποτεδήποτε και από τον ανάδοχο μόνο αν υπάρχει υπαιτιότητα του φορέα κατασκευής ή του κυρίου του έργου και απαιτείται από τον ανάδοχο ειδική δήλωση διακοπής. Η δήλωση διακοπής πρέπει να περιέχει τα αναφερόμενα στο άρθρο 62§3*

Η διάλυση είναι δυνατή μόνο σε περίπτωση καθυστέρησης εργασιών (πλέον των τριών μηνών) ή καθυστέρησης πληρωμών (πλέον των δύο μηνών)

Είναι δυνατή επίσης λόγω παρέλευσης των προθεσμιών (και της οριακής) χωρίς υπαιτιότητα του αναδόχου

Νομοθεσία Δημοσίων Έργων

Ανώμαλη εξέλιξη των συμβάσεων

□ Διάλυση της σύμβασης

- Εικονική διάλυση: Σύμφωνα με τον νόμο για να προκηρυχθεί ένα έργο απαιτείται να υπάρχει η αναγκαία πίστωση. Εάν κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει τότε η υπηρεσία πρέπει με τις τμηματικές και την συνολική προθεσμία να κατανείμει το έργο σε μεγαλύτερες χρονικές περιόδους, διότι σύμφωνα με το άρθρο 53§1, εδ. 2^ο «*Αν από τον ανάδοχο κατασκευαστούν εργασίες πέρα από τις προβλεπόμενες στο χρονοδιάγραμμα, ο κύριος του έργου έχει το δικαίωμα να αναβάλλει την πληρωμή των επιπλέον εργασιών ώστε να συμπίσει με τα προβλεπόμενα στο χρονοδιάγραμμα*»

Όμως συχνά δεν γίνεται αυτό και είναι δυνατόν ο ανάδοχος (εάν θέλει να φύγει αζημίως από το έργο, ενδεχομένως γιατί οι λοιπές εργασίες είναι ζημιογόνες) να τρέξει κάποιες εργασίες, ώστε να οδηγήσει σε αδυναμία πληρωμής τους και ακολούθως σε διακοπή και διάλυση. Ενίοτε παρά το ότι ο λογαριασμός έχει εγκριθεί από την Διευθύνουσα υπηρεσία ο ΚτΕ δεν τον πληρώνει, σε ένδειξη “αυστηρότητας” έτσι και πάλι οδηγούμαστε σε διακοπή και διάλυση

Νομοθεσία Δημοσίων Έργων

Ανώμαλη εξέλιξη των συμβάσεων

□ Διάλυση της σύμβασης

- Ματαίωση διάλυσης: Σύμφωνα με το άρθρο 63§1 «Σε περίπτωση που ο ανάδοχος συμφωνεί, μπορεί να ματαιωθεί η διάλυση αφού αποζημιωθεί ο ανάδοχος για τις θετικές του μόνο ζημίες που προκλήθηκαν από την καθυστέρηση της έναρξης ή τη διακοπή των εργασιών [άρθρο 63]
- Αποζημίωση αναδόχου σε διάλυση: Σύμφωνα με το άρθρο 64 αποζημιώνεται η αξία των υλικών που έχουν προσκομισθεί ή βρίσκονται στο στάδιο παραγωγής ή προμήθειας, η αξία του αναπόσβεστου μέρους των εγκαταστάσεων και δίδεται αποζημίωση για το τεκμαιρόμενο όφελος του αναδόχου. Η αποζημίωση προτείνεται από την επιτροπή παραλαβής και κανονίζεται με απόφαση της Προϊσταμένης αρχής κατά την έγκριση του πρωτοκόλλου παραλαβής

Ανώμαλη εξέλιξη των συμβάσεων

- **Αποζημίωση για τις θετικές ζημίες:** Ο ανάδοχος σε κάθε περίπτωση δικαιούται αποζημίωσης για τις θετικές ζημίες που υφίσταται κατά την διάρκεια του έργου και έχουν ως αιτία πράξεις ή παραλήψεις και γενικά συμβάντα τα οποία μπορούν να καταλογιστούν στον Κύριο του έργου, ανεξάρτητα από την υπαιτιότητα του. Τέτοια αποζημίωση μπορεί να ζητηθεί πχ για σταλίες μηχανημάτων και προσωπικού μετά από ανώτερη βία ή καθυστερήσεων λόγω απαλλοτριώσεων, αναστολών εργασιών, αρχαιοτήτων κλπ [ΣτΕ 2386/96, ΣτΕ 4/01, ΣτΕ 2095/04, ΣτΕ 25/04, ΣτΕ 2026/04, ΣτΕ 2092/04, ΔΕφΘεσσ 262/94, ΔΕφΧαν 43/95]

Ανώμαλη εξέλιξη των συμβάσεων

- Χρόνος εγγυήσεως και συντήρηση των έργων: Ο χρόνος εγγύησης κατά τον οποίο ο ανάδοχος υποχρεούται στη συντήρηση του και μετά την πάροδο του ενεργείται η οριστική παραλαβή, ορίζεται γενικά σε δεκαπέντε (15) μήνες. Σε ειδικές περιπτώσεις μπορεί να ορίζεται μεγαλύτερος χρόνος εγγύησης με ή χωρίς ιδιαίτερο αντάλλαγμα, όχι όμως μεγαλύτερος από τρία (3) χρόνια

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!